

Klassificeringsverksamheten 2007

1. Kontrollredovisning

Statens jordbruksverks klassificeringsgrupp ansvarar för delar av systemet för klassificering av slaktkroppar. Jordbruksverket ger ut detaljregler, kontrollerar hela systemet och certifierar slakteriernas klassificerare. Under året har Anders Eriksson, Håkan Jonsson (samordnare) och Göran Larsson ingått i klassificeringsgruppen.

Kontrollen som anpassats till EU:s minimikrav har medfört två kontrollbesök per kvartal för de större slakterierna, 24 st, av vilka Kristianstad endast slaktar svin. De mindre kontrollslakterierna 11 st har besökts minst en gång per kvartal. De minsta slakterierna 19 st har besökts en gång per år. Några renkontrollslakterier av de 17 som finns och några styckningsföretag har också besökts under året. Kontrollerna kompletterade med besöken på styckningsföretagen har i kombination med ett noggrant klassificeringssystem resulterat i att klassificeringsverksamheten totalt kan sägas fungera mycket bra.

Totala antalet kontrollbesök har under 2007 varit 318 st, varav 267 gällde nötkreatur med i medeltal 35 kontrollerade slaktkroppar eller ungefär 2% av totala antalet slaktade nötkreatur. Vid 151 inspektioner har fårslaktkroppar kontrollerats och vid 95 inspektioner har grisslaktkroppar kontrollerats. 33 kontrollbesök har lett till vidare åtgärder som återbesök samt vidareutbildning av berörd klassificerare. Tre kontrollbesök har varit begärda kontroller och två arbetsdagar har använts för besök på styckningsanläggningar. Vid besöken har vid 81 tillfällen tagits extra protokoll som underlag för handjursstöds kontroll. Under 2003 infördes noggrannare kontroll av putsningsrutiner. Sammanlagt har under 2007 för nöt, får och gris upprättats 111 putsningsprotokoll.

3.2.1 Utbildning

Under året har 15 deltagare genomgått utbildningsprogrammet för nya renklassificerare. 14 nya klassificerare varav 7 för ren, 1 för svin och 6 för samtliga kategorier har godkänts under året. Medverkan vid informationsträffar främst för lantbrukare har tagit 4 arbetsdagar i anspråk.

3.2.2 EU-kontroll

Medverkan i EU:s klassificeringskommitté har omfattat ca 8 arbetsdagar varav tre för sammanträde i Bryssel och resten vid inspektionsresa till Frankrike. Som ett led i anslutningen av de nya medlemsstaterna besöktes Sverige av en grupp klassificeringsansvariga från Ungern under en vecka i oktober.

3.2.3 Utveckling

För att utveckla systemet har Jordbruksverket ett rådgivande branschråd, klassificeringsrådet, som under perioden har träffats en gång. Eftersom kontrollen till 50 % är finansierad av slakterierna sker en ekonomisk redovisning på det möte rådet har på våren. För att enkelt belysa arbetet i rådet redovisas ett utdrag ur protokollen från de två senaste mötena i rådet.

”Protokoll fört vid Statens jordbruksverks (SJV) klassificeringsråds trettioandra sammanträde den 24 maj 2007 på Jordbruksverket i Jönköping

Närvarande

ledamöter och suppleanter

Tony Nilsson, ordf	SJV
Håkan Jonsson, sekr	SJV
Anders Kälvelid	Scan AB
Mats Göransson	Scan AB
Maria Lundesjö-Ahnström	SLU
Åsa Lannhard-Öberg	SJV
Göran Larsson	SJV
Magnus Larsson	KR
Jan-Erik Svensson	SSS

Kallelse
Dagordning
Protokoll

Kallelsen, dagordningen och föregående sammanträdesprotokoll godkändes. Magnus Larsson utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde.

Administrativa
bördan

Till denna punkt hade kallats Karin Jarlgård, SJV. Karin samordnar arbetet med det uppdrag SJV fått att minska företagens administrativa börda med 25 %. Karin konstaterade att för att nå 25 %, krävs ändringar i EU-förordningar som möjliggör förenklingar. Arbetet på SJV har påbörjats med en hearing den 17 april, vilken resulterade i att externa representanter bl.a. företrädare för producenter numera ingår i några av de projektgrupper som bildats. Karin redovisade att Nutek kommit fram till att kravet på klassificeringsjournal kostade företagen 30 miljoner kronor årligen. Kraven på slakterierna att hålla ordning på identitet genom märkningssystem beräknades kosta 4 miljoner kronor per år och redovisningen av data till SJV:s registerenhet motsvarade en miljon kronor årligen. Slakterirepresentanterna konstaterade att även om kravet på klassificeringsjournal skulle slopas måste företagen ändå hålla ordning på motsvarande uppgifter som underlag för företags- och skatteredovisning samt underlag för betalning till leverantör. Möjligen skulle kostnaden för pappret som åtgår för redovisningen till SJV kunna sparas in – en högst marginell kostnadsbesparing. En åsikt som också framfördes var att om

kravet på klassificeringsjournal och redovisning till SJV slopas så skulle företagets redovisningssystem bli mer heterogena, vilket på sikt snarare skulle öka slakteriernas kostnader. Det konstaterades också att klassificeringskontrollen redan tagit sin del av minskningen av den administrativa bördan. Detta genom att SJV följer det beslut som togs i klassificeringsrådet för två år sedan då den interna utredningen av verksamheten som då presenterades godkändes. Verksamheten har därefter dragits ned till den av EU föreskrivna miniminivån. Rådet konstaterade att ett borttagande av kravet på klassificeringsjournal eller förändringar av reglerna om klassificeringsjournal inte är ett förenklingssområde SJV har någon anledning att arbeta vidare med.

Ekonomisk redovisning	Ekonomisk redovisning för klassificeringsverksamheten 2006 godkändes.
Tillsyn	Tony Nilsson berättade att klassificeringsverksamheten flyttat från kontrollenheten till den nya tillsynsenheten. Detta kan på sikt innebära att ansvaret för vissa funktioner kommer att flyttas till marknadsenheten. I dagsläget är det något oklart, vilken enhet som kommer att ansvara för de delar av klassificeringsverksamheten som berör utveckling, information och utbildning. Tony berörde också den inför rådet utsända skrivelse som sänts till Jordbruksdepartementet 2007-03-22. I skrivelsen begär SJV att återfå den dispensmöjlighet som var inskriven i livsmedelsförordningen och som försvann i och med att denna slopades. En dispensmöjlighet skulle underlätta för SJV att minska den administrativa bördan där ett exempel är den begäran om applicering av märklappar från Swedish Meats som med nuvarande situation inte går att bifalla. Vidare begärdes bemyndigande att kunna ta ut avgift för tillsynsarbetet samt för SJV att få möjlighet att kunna utnyttja vitesföreläggande om normala kontrollåtgärder inte räcker till. Tony nämnde också att en årlig tillsynsplan kommer att presenteras för godkännande av Jordbruksverkets generaldirektör inför varje nytt kontrollår. Planen ska bygga på riskanalys och SJV:s del av att uppfylla minimikraven på exempelvis kontroll av klassificering behöver inte uppnå 100 % om kraven i EU-förordningen kan fyllas av annan part.
Rådets sammansättning	Rådet beslutade att till nästa möte kalla ledamöter motsvarande de vid dagen närvarande plus representant för KLS. Magnus Larsson meddelade att Roger Olsson kommer att ersätta honom som KR:s representant. Något formellt arbetsutskott kommer inte att finnas utan lämpliga arbetsgrupper sätts samman alltefter behov.
Ändrade kategori-definitioner	Åsa Lannhard-Öberg redogjorde för vad som hänt i frågan om den kommande märkningsförordningen rörande kött från nöt 12 månader och yngre. SJV har i skrivelse till departementet redogjort för klassificeringsrådets och SJV:s gemensamma syn på förordningsförslaget.

Den förbättring av förslaget om att aktuell månad skulle redovisas i stället för den längre texten angående djurets ålder som ska följa varje köttbit försvann tyvärr i det slutliga förslaget som kom senare på eftermiddagen samma dag som rådets möte. Ikraftträdandedatum har också flyttats fram till den 1 juli 2008. Från denna dag ska allt kött från djur 12 månader och yngre märkas med en åldersangivelse och en kategoriuppgift som för Sveriges del blir "ljus kalvkött" för den yngre kategorin och "kalvkött" för kött från djur som är 8-12 månader. Den nya förordningen kolliderar med klassificeringsförordningen som i flera fall föreskriver att de aktuella slaktkropparna ska märkas med ungtjur, kviga eller stut. Det konstaterades också att det kategorinamn Sverige valt för den yngre kategorin nu är låst i en rådsförordning som är mycket svårare att ändra än en kommissionsförordning. Beträffande tidigare ändringsförslag, gällande bl.a. ny definition av kategorin ungtjur, konstaterades att det varit problem med att få korrekt åldersinformation vid klassificeringstillfället. Detta har konstaterats vid den redan införda åldersgränsen för yngre tjur. Situationen här ansågs dock ha förbättrats avsevärt. Rådet beslutade, med bakgrund av att man önskade se effekterna av märkningsförordningen för kalv samt att förbättring av säkerheten i åldersangivelsen måste verifieras, avvakta med beslut om ändring av kategoridefinitioner. Slakterirepresentanterna uppmanade alla parter att medverka till att ett framtida beslut inte onödigtvis fördröjs.

Service- kontrakt HGS	Arbetsgruppen som tillsammans med Flintab tagit fram ett nytt avtal angående service av HGS-utrustning presenterade slutförslaget. Avtalet kommer att gälla så fort avtalet undertecknats av avtalsparterna Flintab, Kött- och Charkföretagen och SJV.
Bryssel- rapporter	Den årliga rapporten angående kontroll av klassificeringssystemet som Jordbruksverket lämnar till Bryssel samt en sammanställning av alla medlemsländers rapporter presenterades. En rapport från ett arbetsgruppsmöte om klassificering av nötslaktkroppar hade sänts ut innan klassificeringsrådets sammanträde. Kort avrapporterades också vad som arbetsgruppen för klassificering av svinslaktkroppar arbetat med under året. Exempel på rapporter från EU-kommissionens inspektionsgrupp presenterades.
Projekt	Följande sammanställning angående de ekonomiska förutsättningarna för nya projekt presenterades.

Pågående projekt 2007-01-25

Projekt	Årtal	Summa	Ej utbetalt	Utbetalt
---------	-------	-------	-------------	----------

Handdator	2005	200 000	x	26 560	(2006)
VBS fortsättning	2002	200 000	x		
Årsrapport IA	2002	200 000	x	50 000	(2004)
Doktorand SLU	1999	2 500 000		2 823 000	
	+ränta	403 700	(återstår 80 700)		

2007-01-25	Tillgängligt årsskiftet 2006/07	1 980 278
	Inkommer 2007	<u>0</u>
	Tillgängligt 2007	1 980 278
	Intecknat i pågående projekt	<u>523 440</u>
	Tillgängligt under 2007 för nya	1 456 838

Inga förslag till nya projekt förelåg vid sammanträdet. Vid sammanträdet diskuterades möjligheten att använda projektmedel vid kommande utbildningsverksamhet. Den omstrukturering som pågår av slaktverksamheten i landet och det ökade arbetstempo som många klassificerare upplever samt behovet av förbättrad utbildning vad gäller putsning av slaktkroppar är faktorer som pekar på ett stort utbildningsbehov. Kursprojektet kan komma att bli den nya kursrunda för utbildning av nya klassificerare som planeras genomföras tidigast 2009 samt samtrimningskurser för redan godkända klassificerare.

Ett annat område som kan kräva omfattande projektmedel är det nordiska samarbete med framtagning av svinklassningsekvationer baserat på röntgentomograf som ersättning för den i dagsläget använda dissektionsmetoden. Jesper Larsen från Danishmeat har överlämnat en samarbetsplan och klassificeringsrådet beslutade prioritera projektmedel för detta område. Till att arbeta vidare med detta samarbete i enlighet med den danska planen utsågs Kim Larsen SCAN AB, Maria Lundesjö-Ahnström SLU, Roger Olsson KR och Göran Larsson SJV. Rådet pekade också på möjligheten att kunna använda samma styckare i alla de nordiska länder som deltar vid den del av projektet där dissektioner av slaktkroppar ska utföras. Det skulle ge en odiskutabel jämförelsegrund.

EU-inspektion Sverige 2008 I det preliminära programmet för EU:s inspektion av nötklassificering nämns att Sverige kommer att inspekteras i juni 2008. Innan dess kommer Per Folkesson, SJV att delta i inspektion i Rumänien där han kommer att delta i den del av inspektionsgruppen som kontrollerar prisrapporteringsystemet. Anders Eriksson kommer senare i höst att ingå i inspektionsgruppens resa till Frankrike. Inspektionen i Sverige kombineras med återinspektion i Lettland och programmet för dessa båda länder omfattar totalt en vecka. Rådet angav Dalsjöfors och Skara som lämpliga att föreslå kommissionen att besöka. Ett tredje slakteri ska också föreslås men där påverkar hastigheten i strukturförändringarna vilket slakteri som slutligen ska föreslås.

Övriga
Frågor Preliminärt datum och tid för nästa klassificeringsråd blev angivet till den 9 april 2008 kl 10.00.

Vid protokollet
Håkan Jonsson

Justeras
Magnus Larsson

Protokoll fört vid Statens jordbruksverks (SJV)
klassificeringsråds trettiotredje sammanträde den
9 april 2008 på Jordbruksverket i Jönköping

Närvarande
ledamöter och suppleanter

Tony Nilsson, ordf	SJV
Håkan Jonsson, sekr	SJV
Jonas Nilsson	Scan AB
Maria Lundesjö-Ahnström	SLU
Åsa Lannhard-Öberg	SJV
Göran Larsson	SJV
Roger Olsson	KCF
Henrik Rautio	KLS

Kallelse
Dagordning
Protokoll

Kallelsen, dagordningen och föregående sammanträdesprotokoll godkändes. Jonas Nilsson utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde.

Ekonomisk
redovisning

Ekonomisk redovisning för klassificeringsverksamheten 2007 enligt nedan godkändes.

Kontrollens
bemanning

SJV informerade om att Göran Larsson kommer att gå i pension i december 2008. I hans ställe har anställts Kenny Persson. Anställningen blev klar samma dag som detta rådsmöte hölls. Kenny kommer att börja några månader innan Göran slutar för att parallellt med klassificeringsinspektörerna matchas in i inspektörsrollen. Befintligt driftsöverskott täcker upp den extra lönekostnaden som uppkommer under året.

Utredning

Tony Nilsson berättade om de utredningar som pågår på jordbrukets område och som kan komma att påverka slakterierna och Jordbruk-

verket. Dag von Schanz utreder den stödverksamhet som Jordbruksverket och länsstyrelserna idag har ansvaret för. En utredning om distrikts-veterinärverksamheten kan påverka speciellt de mindre slakterierna vad gäller besiktningsverksamheten. Gerhard Larsson är tillsatt att till december 2008 utreda möjligheten att rationalisera det arbete SLV, SVA, SJV och Fiskeriverket idag utför. I utredningsdirektiven står bl.a. att utredningen ska föreslå nedläggning av statliga verk och föreslå rationaliseringar och förändringar vad gäller ansvar för riskbedömning och forskningsverksamhet. Tillsynsenheten kan komma att påverkas speciellt på de områden som räknas ingå i livsmedelskedjan. Där kan vara osäkert om huruvida klassificeringsverksamheten räknas in i kedjan eller om den endast räknas som en grund i det ekonomiska systemet.

Projekt – SLU

Maria Lundesjö-Ahnström berättade om det arbete som resulterat i att hon doktorerar den 25 september 2008. Bl.a. har en kartläggning av metoden bäckenbenshängning utförts. En studieresa i USA gav mycket kontakter och uppslag till projektet för att förbättra köttkvalitén i konsumentledet. Ett intressant projekt blir att testa en ny vakuumpåse som fungerar så att det inte blir köttsaft i påsen och att produkten upplevs som mindre syrlig jämfört med de täta vakuumpåsar som nu används. Maria bjöd också in rådet till ett seminarium den 26 september där hon och köttforskare från USA berättar om de nyaste rönen på köttkvalitets-området. I diskussionen framkom att det fortfarande inte har införts prisskillnader mellan ungtjur och Yngre tjur samt att rådet utöver de möjligheter som klass-, -fett -och kategorigrupper ger i nuvarande klassificeringssystem, för dagen inte ser några möjligheter och behov att i systemet göra ytterligare köttkvalitetsurval. Klassificeringssystemets huvudinriktning bör som tidigare vara en grund för betalning av slaktkroppar. Rådet beslutade att om en välmotiverad ansökan kommer från SLU, så får Jordbruksverket mandat att besluta om att utbetala ett stöd till Marias doktorspromovering med uppkomna räntemedel i projektet upp till 80 700 kronor.

Nya kategori-definitioner

Den beslutade rådsförordningen och den kommande kommissionsförordningen, angående märkning av kött från djur som är 12 månader och yngre vid slaktillfället, träder i kraft 1 juli 2008. Slaktkroppar som är 12 månader och yngre men över 8 månader ska kategorimärkas med ett Z samt ett kategorinamn som respektive EU-land själva väljer. Slaktkroppar från djur som är 8 månader och yngre ska märkas med ett V samt ett kategorinamn som respektive land valt.

Då köttet senare presenteras för konsument byts Z respektive V ut mot den text som beskriver ålderskategorin (finns fastställd i den svenska versionen av rådsförordningen) samt det kategorinamn landet valt.

Den beslutade rådsförordningen medförde att EU:s klassificeringsförordningar kommer att få arbetas om då definitionen av vad som räknas som vuxet nöt (nuvarande regel är att kroppar från djur som har en levandevikt överstigande 300 kg räknas som vuxna nöter) och därmed omfattas av EU:s klassificeringsförordning blir omöjlig att ha kvar. Istället kommer klassificeringsreglerna att omfatta djur äldre än tolv månader. Dock hinner man i Bryssel inte få i kraft de nya klassificeringsreglerna förrän den 1 januari 2009. Under mellantiden får vi leva med oförenliga förordningar var svaret då Sverige tog upp frågan på klassificeringsmötet i Bryssel.

Önskemålet att definiera om undergrupper som ko, ungo, Yngre Tjur, kviga och Tjur har tidigare framförts i rådet men har av SJV bedömts inte kunna genomföras förrän säkra rutiner för ålderskontroll mot CDB införts av alla slakterier. Då dessa rutiner nu avsevärt förbättrats skulle en förändring kunna ske i samband med de nya klassificeringsförordningar som väntas träda i kraft den 1 januari 2007. Det finns i dessa troligen inga krav på att kroppar från djur med en ålder på 12 månader och yngre ska omfattas av klassificeringssystemet men rådet gjorde den bedömningen att dessa kroppar även i fortsättningen ska omfattas av det svenska klassificeringssystemet. Det bedömdes dock som lämpligt att de två grupper som omfattas av märkningsförordningen som träder i kraft den 1 juli 2008 åldersdefinieras på samma sätt som i märkningsförordningen. Detta innebär att nuvarande kategorier mellankalv, gödkalv och spädkalv försvinner samt att det eventuellt blir omöjligt att ha kvar stjärngrupperingen. Tänkbara namn på dessa grupper diskuterades och förslag som att ålderskategorin Z får den svenska kategoribeteckningen "Kalv" och V får kategoribeteckningen "Ungkalv" eller "Ung Kalv". Rådet enades, eftersom läget är oklart, om att ett nytt rådsmöte måste hållas i början på november för remissbehandling av ett förslag till nya kategoridefinitioner som ska träda i kraft den 1 januari 2009.

Utbildning

Utbildningsprogrammet för nya klassificerare kommer att genomföras. 15-18 april hålls svindelen på KLS i Kalmar. SLU kommer att ordna delkurs ett efter att Maria Lundesjö-Ahnström blivit klar med sin doktorspromovering. Slutkursen kommer därefter. Tidpunkten blir beroende av om en obligatorisk kursrunda behöver genomföras med tanke på kommande klassificeringsregelförändringar. Rådet kan ta ställning till kursprogrammet först vid nästa möte då beslut om förändringar av regelverket är klara. I detta sammanhang tog SJV upp möjligheten att lägga in en specialkurs för aktiva klassificerare som

- arbetat i mer än tjugo år. Medel för dessa kan då komma att behöva tas från projektmedlen.
- Putsning av slaktkroppar** SJV tog upp frågor om putsning av slaktkroppar. Rutininspektioner genomförs två gånger per år på de större slakterierna. Godkännandegränsen för de olika kontrollmomenten är framtagna i samarbete med slakterirepresentanterna i klassificeringsrådet. Farhågor framfördes för att det kan komma att bli svårare i framtiden att få godkända protokoll på slakterierna. Orsakerna till detta kan vara flera. Ofullständig upplärning av och kommunikationsproblem med slaktarna, ofullständiga tekniska lösningar särskilt vad gäller hudavdragning samt att SLV:s noggranna inspektionsrutiner på vissa slakterier leder till en överdriven putsning av slaktkroppen före våg. För att lösa problem diskuterades viten, utnyttjande av korrektionsfaktorer, utbyte av hudavdragare och att flytta vågen så att nödvändig extraputsning kan utföras efter invägning.
- Klassificeringsmöte i Bryssel** Den klassificeringsstatistik Sverige årligen skickar till kommissionen delades ut. Även den sammanställning av samtliga länders rapporter som kommissionen sedan har som underlag för marknadsbeslut delades ut. Rådets ledamöter distribuerar vidare siffrorna inom sina organisationer.
- Publicering av klassningsstatistik** Ungefär vart femte år kommer frågan upp om SJV kan publicera klassificeringssiffror för enskilda slakterier. Bakgrunden till att SJV inte lämnar ut statistiken är att det finns en kammarrättsdom som hindrade SJV att lämna ut konkurrentslakteriers klassificeringsdata till Skanek. SJV har inget emot att lämna ut siffrorna men det kräver initiativ för att få kammarrätten att ändra tidigare beslut. Rådet ansåg i dagsläget att det inte var värt mödan utan uppmanade den part som har behov av statistik från enskilt slakteri att kontakta slakteriet i fråga.
- Projekt** De projekt som redan har beviljats pengar. "Vidare utveckling av nötmaskin" och "Årsrapport" är vilande och tillåts så vara till nästa rådsmöte. Projektet handdator går på sparlåga och nästa steg blir att ta in erfarenheter från Norge som har motsvarande system igång samt diskutera projektet med SJV:s IT-enhet.
- Jonas Nilsson meddelade att autofom kan komma att köras i gång i Kristianstad i oktober. Detta får ske efter gamla godkännandet förutsatt att lutningen i utfallet korrigeras så att den motsvarar aktuell köttprocent. Nästa steg är därefter att få alla svinklassificeringsutrustningarna godkända efter ny dissektion, förhoppningsvis i samarbete med Danmark och med deras mobila tomograf som framtida grund. Diskussion om medel för detta projekt fördes på förra rådsmötet och finns protokollförd.

En arbetsgrupp med Kim Lyngby-Larsen, Göran Larsson och Maria Lundesjö-Ahnström var nyligen i Danmark för att följa deras arbete på området. Gruppen får fortsatt förtroende att arbeta vidare med frågan.

Jonas berättade också att en nötboskapsklassningsmaskin fanns i framtidsplanerna. Premisserna för ett godkännande av en sådan diskuterades i rådet som också menade att det i nuläget inte finns projektpengar, mer än ovan nämnda, för utvecklingsprojekt rörande denna maskin.

EU-inspektion EU:s inspektionsschema delades ut. Sverige kommer i år att delta i inspektionerna i Lettland, Sverige och Italien. Preliminärt kommer Sverige att inspekteras 1-2 oktober och då på slakterierna i Dalsjöfors, Skara och Skövde. Rådets medlemmar välkomnades att delta i inspektionsresan.

Nästa möte Nästa möte bestämdes preliminärt till onsdagen den 5 november 2008.

Vid protokollet
Håkan Jonsson

Justeras
Jonas Nilsson